

Správa z kontroly

Kontrolovaný subjekt: Obecný úrad Belá

Predmet kontroly: rozpočtové hospodárenie obce v roku 2023

Cieľ kontroly: zistiť dodržanie zákonných podmienok hospodárenia obce vrátane vykonávania finančnej kontroly

Kontrolované obdobie: január 2023 – december 2023

Miesto a čas kontroly: Obecný úrad v Belej 11. 9. 2023 – 16. 1. 2024 (prerušovane)

Zistenia:

Obec v roku 2023 hospodárila na základe rozpočtu schváleného na základe uznesenia obecného zastupiteľstva č. OZ III/31/16122022 bod. 14 zo dňa 16. 12. 2022.

Počas rozpočtového roka boli vykonané 2 rozpočtové opatrenia, zmena rozpočtu na základe:

- uznesenia OZ X88/24082023 bod 8. B, C zo dňa 24. 8. 2023
- uznesenia OZ č. XII/117/08122023 bod. 9 zo dňa 8. 12. 2024

Príjmy do rozpočtu tvorili bežné príjmy. Najvyšší objem príjmov predstavoval výnos dane z príjmov fyzických osôb v sume 146 473 eur, ktorý v roku 2023 bol poukázaný obce vo vyššej sume o 11 473 eur ako sa rozpočtovalo pri schválení rozpočtu na rok 2023.

Ďalšie významné položky príjmov tvorili miestne dane a poplatky, ktoré boli premietnuté do rozpočtu rozpočtovým opatrením na základe príslušných VZN o miestnych daniach a VZN o poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Úroveň naplnenia týchto príjmov (98% až 99 %) svedčí o daňovej disciplinovanosti daňovníkov obce. Kontrola daňových nedoplatkov a ich riešenia je predmetom ďalšej kontroly.

Príjmy z ostatných poplatkov a dotácie tvorili poplatky za znečisťovanie ovzdušia v plánovanej sume 3 006 eur (zmenou zákona je v roku 2023 poslednýkrát príjmom obce), správne poplatky, poplatky za sobáš, za nájom hrobových miest, ktoré boli vyberané podľa vnútorných predpisov – sadzobníka obce. Príjmy z poplatkov tvorili aj poplatky za predaj výrobkov a za poskytnuté služby (hlásenie v miestnom rozhlase, kopírovanie, výpisy) v sume 1 852 eur vyberané podľa vnútorného sadzobníka poplatkov obce. Ďalšie príjmy, ako školné v materskej škole a platby za stravné obec vyberala v zmysle príslušného všeobecne záväzného nariadenia obce.

Na zvyšovanie príjmov obce malo vplyv aj prijatie účelovo určenej dotácie z Environmentálneho fondu v sume 810 eur, na odpadové hospodárstvo.

Rozhodnutím vlády SR o odpustení vrátenia finančných prostriedkov poskytnutých na odstránenie dôsledkov COVID-19 v sume 6 340 eur, odpadla obci povinnosť uhradiť uvedenú sumu. Tieto prostriedky boli použité na určený účel v roku 2020 .

Obec v roku 2023 nemala do kapitálového rozpočtu príjem, symbolicky plánových 55 eur príjmu sa nenaplnilo.

Príjmy z finančných operácií tvorili prostriedky z predchádzajúcich rokov na základe rozpočtových opatrení schválených obecným zastupiteľstvom (viď vyššie) v sume 28 801 eur, ktoré boli použité na krytie schodku bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu.

Výdavky z rozpočtu obce tvorili bežné výdavky na mzdy a odvody, materiálové zabezpečenie, služby za dodávky energií, poštové, telekomunikačné a internetové služby podľa uzatvorených zmlúv s dodávateľmi týchto služieb. Ďalšie výdavky tvorili úhrady za právne a audítorské služby v zmysle uzatvorených zmlúv, poistenie majetku, ochrana majetku v zmysle zmlúv, stravné pre zamestnancov v zmysle zákona.

Mzdové výdavky obecného úradu realizované z vlastných zdrojov (t.j. mimo miezd zo štátneho rozpočtu na matričnú činnosť a na referendum) tvorili mzdy zamestnancov obecného úradu v trvalom pracovnom pomere, vrátane platu starostky spolu s odvodmi v sume 99 928 eur. Výdavky súvisiace s vykonaním prác ovplyvnili aj mzdy na dohodu o vykonaní práce v sume 2 165 eur a výdavky na obdobné zmluvy (kosenie trávy, archivačné služby) v sume 2 118 eur. Ďalšiu časť mzdových nákladov obce tvorili mzdy zamestnancov materskej školy a školskej jedálne spolu s odvodmi 41 906 eur. Výdavky súvisiace s výkonom práce na zabezpečenie obedov pre materskú školu ovplyvnili aj výdavky na prepravu obedov, cestovné a výpomocné práce zaplatené ďalším pracovníkom v celkovej sume 2 824 eur.

Výdavky súvisiace s pracovnou silou tvoria aj náhrada príjmu z dôvodu pracovnej neschopnosti v celkovej sume 800 eur.

Zvýšené výdavky na mzdy v roku 2023 boli značne ovplyvnené nariadením vlády č. 296/2022 Z. z. ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone verejnom záujme (od 1.1.2023 o 7 % a od 1.9.2023 o 10 %).

Obec z finančných prostriedkov poskytnutých Nitrianskym samosprávnym krajom zrealizovala výmenu okien na Obecnom úrade v Belej v sume 2 946 eur a vypracovanie projektovej dokumentácie v sume 92 eur, čo súviselo s presťahovaním materskej školy z dôvodu havarijného stavu.

Pri výdavkoch na energiu (plyn, elektrina, voda) evidujeme značné zníženie, čo môžeme pripisovať premiestneniu materskej školy do budovy obecného úradu:

<i>Výdavky na energiu</i>	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>skutočnosť</i>
Obecný úrad	9 400 eur	9 574 eur
Mária dvor	2 860	1 915
Kultúrny dom	5 620	5 098
Dom smútku	1 000	609
Materská škola	11 340	1 852

Časť výdavkov na úhradu elektriny a plynu bola hradená z dotácií (inflačná dotácia, dotácia Ministerstva hospodárstva SR.

Výdavky súvisiace s výkonom prenesenej štátnej správy v oblasti stavebného úradu, životného prostredia, matriky a dopravy boli kryté z účelových zdrojov zo štátneho rozpočtu. Výdavky na voľby a referendum boli hradené z príjmov zo štátneho rozpočtu na uvedený účel a boli riadne vyúčtované.

Výdavky na odpadové hospodárstvo, ako odvoz odpadu, koordinácia separácie odpadu, poplatok za uloženie odpadu (zarátavam sem aj výdavky na samolepky na kukanádooby v celkovej sume 14 252 eur) prevyšovali príjmy obce z poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v sume 8 005 eur, čo vykazuje neefektívnosť v oblasti odpadového hospodárstva obce.

Obec v oblasti kultúry (organizovanie kultúrnych podujatí, miestnych osláv vrátane s ním súvisiacich všeobecných služieb) mala v roku 2023 výdavky do výšky sumy schválenej rozpočtovým opatrením (viď vyššie) celkom 10 932 eur, z toho vitamínové balíčky na Mikuláša boli hradené z inflačnej dotácie v sume 513 eur a ostatné výdavky na kultúru obec hradila z vlastných zdrojov. Pôvodný rozpočet plánoval výdavky na kultúru v sume 8 480 eur.

Medzi bežnými výdavkami rozpočtu boli drobné opravy a štandardná údržba, príspevok na ubytovanie Ukrajincom, na ktorý bol zo štátneho rozpočtu poskytnutý príspevok v plnej výške, ďalej to boli dotácie miestnym organizáciám a združeniam v zmysle všeobecne záväzného nariadenia obce (tejto časti sa podrobnejšie venujem v ďalšej správe o poskytnutých dotáciách). Bežné výdavky obce tvorili výdavky na materskú školu a školskú jedáleň, a okrem bežného chodu zabezpečenia tejto inštitúcie obec mala výdavky na presťahovanie materskej školy z dôvodu havarijného stavu v celkovej sume 6 161 eur, čo obec z časti uhradila z dotácie z rozpočtu vyšších územných celkov (4 004 eur).

Kapitálové výdavky boli na rekonštrukciu verejného osvetlenia podľa zmluvy v sume 2 301 eur a výdavky na motorový drvič v sume 1 782 eur, z časti hradené z príspevku z Environmentálneho fondu (810 eur).

Obec v roku 2023 hospodárila v zmysle zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znp., na základe schváleného rozpočtu na rok 2023 a príslušných rozpočtových opatrení.

Základná finančná kontrola pri každej finančnej operácii bola vykonaná v zmysle zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite v znp.

Obecné zastupiteľstvo dňa 8. 12. 2023 na základe uznesenia č. XII/119/08122023 bodu č. 11 neschválilo predložený návrh rozpočtu na rok 2024, z toho dôvodu obec Belá od 1. 1. 2024 hospodári v rozpočtovom provizóriu. To znamená, že obec hospodári podľa schváleného rozpočtu obce predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória nesmú v každom mesiaci rozpočtového roka prekročiť 1/12 celkových výdavkov schváleného rozpočtu obce. Výnimku tvoria výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória, ktoré sa uhrádzajú v súlade s termínmi splácania dohodnutými v predchádzajúcom rozpočtovom roku a výdavky uskutočnené počas rozpočtového provizória

na povinnú úhradu podľa osobitných predpisov. Počas rozpočtového provizória obec nemôžu poskytovať dotácie.

Celkové výdavky schváleného rozpočtu na rok 2023 (prvý rozpočet) boli 214 701 eur, ak to vydelíme 12 mesiacmi = 17 891,75 eur, čo tvoria zákonom stanovené mesačné výdavky počas rozpočtového provizória od 1. 1. 2024.

ZHRNUTIE:

Začiatkom januára 2024 po schválení štátneho rozpočtu na rok 2024 Ministerstvo financií SR zverejnilo rozpočtované podiely obcí na výnosoch daní fyzických osôb, čo pre obec Belá predstavuje sumu 121 108 eur. V roku 2023 mala obec z podielových daní príjem v sume 146 473 eur, a na rok 2024 tak obec eviduje výpadok príjmu z týchto zdrojov v sume 25 365 eur. Z toho dôvodu je nevyhnutné bezodkladne vypracovať nový návrh rozpočtu na rok 2024 a roky 2025-2026 so zohľadnením skutočných súm príjmov z podielových daní podľa zverejneného oznámenia Ministerstva financií SR a očakávaných príjmov z miestnych daní podľa nových sadzieb všeobecne záväzných nariadení obce a ostatných príjmov obce. Následne návrh rozpočtu predložiť na prerokovanie obecnému zastupiteľstvu na najbližšie zasadnutie. Kľúčovou úlohou obce je dodržanie plnenia príjmov vzhľadom na nové sadzby miestnych daní a poplatkov podľa aktuálnych všeobecne záväzných nariadení obce od 1. 1. 2024. Ďalej je nevyhnutné zavedenie úsporných opatrení v každej oblasti pôsobenia obce. Dôležité je popritom prehodnotiť hospodárnosť a efektívnosť pri zabezpečovaní jednotlivých úloh obce a hľadať alternatívne riešenia napr. aj v oblasti zabezpečenia predškolskej výchovy ale i starostlivosti o seniorov a ostatné skupiny obyvateľov obce.

Návrh na prijatie opatrení:

Predloženie návrhu rozpočtu na rok 2024,

Dátum prerokovania návrhu správy so zodpovednými zamestnancami dňa 1. 2. 2024

Lehota na prijatie opatrení: 29. 2.2024

Lehota na splnenie opatrení: 1. 3. 2024

V Štúrove, dňa 29. 1. 2024

Mgr. Erika Klacsánová
hlavná kontrolórka obce Belá